

УДК 615.15:615.12: 616.9:614.46+316:001.8(477) DOI: 10.32352/0367-3057.3.20.04
Б. П. ГРОМОВИК¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6459-6021>), д-р фарм. наук, проф.,
М. В. КОРОЛЬОВ² (<https://orcid.org/0000-0001-7435-8265>)

¹ Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

² Одеський національний медичний університет

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДУМКИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЇХ РОБОТИ В АПТЕКАХ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19

Ключові слова: пандемія, коронавірусна інфекція COVID-19, аптека,
фармацевтичний фахівець, соціологічне дослідження

В. Р. HROMOVYK¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6459-6021>),

М. V. KOROLYOV² (<https://orcid.org/0000-0001-7435-8265>)

¹ Danylo Halytsky Lviv National Medical University

² Odesa National Medical University

THE RESULTS OF THE STUDY OF PHARMACISTS' OPINION REGARDING THE ORGANIZATION OF THEIR WORK IN PHARMACIES DURING THE CORONAVIRUS COVID-19 PANDEMIC

Key words: pandemic, COVID-19 coronavirus infection, pharmacy, pharmacist, sociological
research

Завдяки високим темпам поширення на планеті смертельної коронавірусної інфекції COVID-19, спалах якої трапився у китайському місті Ухань у грудні 2019 р., нині вже близько 200 країн і територій, де виявили цей вірус – серед них і Україна [4].

Із 12 березня 2020 р. в Україні ввели карантин у закладах освіти та низку інших заходів із протидії поширенню коронавірусної інфекції COVID-19, а з 25 березня по всій Україні запровадили надзвичайну ситуацію. Карантин подовжили до 24 квітня, далі до 12 травня, а потім до 22 травня 2020 р. [3, 6].

Із початку карантину фармацевтичні фахівці (ФФ), насамперед ті, що працюють в аптеках, перебувають на передовій у боротьбі з коронавірусною інфекцією COVID-19, і вони роблять усе можливе для надання якісної фармацевтичної допомоги [9]. Тому питання підтримки та забезпечення захисту ФФ у разі роботи в аптеках під час пандемії є важливим [8], що визначило мету нашого дослідження.

Метою дослідження було вивчити думки ФФ щодо організаційних особливостей їх роботи в аптеках під час карантину, пов'язаному з глобальною епідемією коронавірусу COVID-19.

Матеріали та методи дослідження

Використано методи: анкетування, математичної статистики, узагальнення та інтерпретації результатів. Об'єкт дослідження – ФФ аптек. Дослідження проводили у період із 7 по 19 квітня 2020 р., тобто після двох тижнів від дня введення загальнодержавного карантину. Для зв'язку з цільовою аудиторією застосовано інтернет-опитування шляхом розміщення анкети у п'яти фармацевтичних групах соціальної мережі «Фейсбук» [2, 7, 10–12]. Загальна кількість респондентів у ході опитування становила 499 ФФ, із них 55,9% провізорів і 44,1% фармацевтів. Вони представляли 25 регіонів України, за виключенням неконтрольованих Урядом територій. При цьому зі західних областей України було 36,9% респондентів, центральних і східних – 19,8 і 19,6% опитаних, південних – 17,2%, східних – 6,5%. За статеву ознакою: жінок – 97%, чоловіків – 3%. Наймолодшому респонденту – 18 років, найстаршому – 65 років. Фармацевтичний стаж опитаних осіб характеризується таким чином:

© Б. П. Громовик, М. В. Корольов, 2020

1) до 5 років – 4,2%; 2) від 6 до 10 років – 21,8%; 3) від 11 до 20 років – 22,6%; 4) понад 21 року – 13,4%. При цьому середній фармацевтичний стаж ФФ становив 10,5 років при розмаху варіації від 0,5 до 45 років. Важливим для підсумовування анкетування є те, що абсолютна більшість учасників (95,8%) – ФФ, фармацевтичний стаж яких становив 6 років і більше, що дає підстави вважати отриману інформацію об'єктивною, позаяк саме ця група респондентів є достатньо професійно досвідченою.

У дослідженні використовували спрощену формулу обчислення простої ймовірнісної вибірки при опитуванні громадської думки ($P = 0,954$), яка показана у разі, якщо генеральна сукупність більша від 5 000 одиниць (число ФФ, що працюють в аптеках, становить 48 200 осіб [7]): $n = 1/\Delta^2$, де n – обсяг вибіркової сукупності, Δ – частка заданої похибки вибірки [1]. Гранична похибка вибірки у випадку 492 ФФ становить $\pm 0,045$ або $\pm 4,5\%$, тобто одержані результати опитування показують досліджувану дійсність у межах звичайної міри надійності ($D = 3\text{--}10\%$) [5].

Результати дослідження та обговорення

У результаті опитування встановлено, що страх ФФ перед невідомим захворюванням посилює у них тривожні очікування та песимістичні настрої, позаяк з одного боку щонайменше половини (50,5%) респондентів так чи інакше погодилися з тим, що від коронавірусу COVID-19 помре багато людей, з іншого боку – для майже чотирьох п'ятих (78,2%) опитаних спостерігалася різного рівня занепокоєність щодо можливого зараження небезпечним вірусом (табл. 1). Зазначені відповіді невлад із тим, що усі респонденти зазначили, що їм невідомі факти захворювань серед ФФ коронавірусом COVID-19. Очевидно, що тривожні очікування та песимістичні настрої пов'язані з невизначеністю щодо перспектив здолання цієї хвороби та нестримним і не виваженим потоком негативних новин про пандемію.

Т а б л и ц я 1

Очікування та занепокоєність фармацевтичних фахівців через коронавірус COVID-19 ($n = 699$)

Згода з твердженням, що багато людей помруть від коронавірусу	Частка, %	Занепокоєність щодо зараження коронавірусом	Частка, %
Погоджуюсь	16,8	Занепокоєна (ий)	47,9
Схильна (ий) погодитися	33,7	Скоріше занепокоєна (ий)	30,3
Схильна (ий) не погодитися	24,2	Скоріше не занепокоєна (ий)	16,8
Не згодна/не згоден	13,4	Не занепокоєна (ий)	5,0
Немає відповіді/не знаю	11,8		

Зважаючи на те, що кожного відвідувача аптеки можна розглядати як потенційного носія пандемічної хвороби, важливим для захисту ФФ є соціальне дистанціювання в аптеці. Отримані дані анкетування вказують на застосування різних заходів безпеки (табл. 2). Майже дві третини респондентів вказали, що їх аптеки зменшують кількість осіб, яких допускають в аптеку одночасно. Одна п'ята частина опитаних зазначила на встановлення в залі обслуговування захисного екрана (плівки). Понад десяту частину респондентів звернули увагу на зміну планування залу обслуговування аптеки, щоб уникнути контакту з відвідувачем на небезпечній відстані. Окрім цього, незначна частина опитаних відмітила здійснення відпуску ліків через вікно нічної торгівлі, а також те, що в аптеці з початку карантину нічого не змінилося.

**Шляхи забезпечення соціального дистанціювання в аптеках
(n = 703; питання мало декілька відповідей)**

Шляхи	Частка, %
Скорочення кількості відвідувачів, яких допускають в аптеку одночасно	65,0
Встановлення захисного екрана (плівки)	20,9
Зміни планування залу обслуговування аптеки для уникнення контактів із пацієнтом на небезпечній відстані	12,7
Взагалі нічого не змінилося	1,0
Відпуск через вікно нічної торгівлі	0,4

Подальші результати опитування показують, що, позаяк ФФ є на передньому краї пандемії, їм часто доводиться наражатися на неналежну поведінку відвідувачів. Так, понад три чверті ФФ (77,4%) стикалися зі зростанням жорстокої та агресивної поведінки з боку пацієнтів, а більш як половина (57,9%) – з інцидентами між особами у черзі за межами аптеки.

Необхідно зазначити, що під час карантину у трьох четвертих (75,7%) респондентів так чи інакше збільшилося фізичне навантаження (табл. 3). Майже три чверті опитаних, у яких збільшилось або скоріше збільшилось фізичне навантаження, основною його причиною визначили особливості роботи з відвідувачами за соціального дистанціювання, 16,1% – зменшення персоналу аптеки та 8,2% – зростання тривалості робочого дня. Незначна частина ФФ вказала на перехід аптек на цілодобову роботу.

Т а б л и ц я 3

Ріст фізичного навантаження фармацевтичних фахівців

Чи збільшилося фізичне навантаження? (n = 699)	Частка, %	Унаслідок чого збільшилось або скоріше збільшилось фізичне навантаження? (n = 378)	Частка, %
Так, збільшилось	57,3	Особливостей роботи з відвідувачами за соціального дистанціювання	74,9
Скоріше збільшилось	18,4	Зменшення персоналу аптеки	16,1
Скоріше не збільшилось	10,6	Зростання тривалості робочого дня	8,2
Ні, не збільшилось	13,6	Переходу на цілодобову роботу	0,8

Занепокоєність ФФ через коронавірус COVID-19, необхідність дотримання різних заходів безпеки, агресивна поведінка з боку відвідувачів, ріст фізичного навантаження є безперечними чинниками чималого впливу на психічне здоров'я ФФ. Так 53,5% респондентів погодилися з питанням, що під час роботи в аптеці знаходяться під постійним психологічним тиском, 27,1% – схильні погодитися, 7,8% – схильні не погодитися, 9,0 і 2,6% – відповідно не згодні або не мали відповіді.

Таким чином, у разі роботи в аптеках під час карантину щонайменше чотири п'ятих (80,6%) респондентів так чи інакше знаходяться під постійним психологічним тиском, що, з одного боку, самим негативним чином позначається на стані здоров'я ФФ (може призвести до виникнення психологічних і фізичних розладів), з другого боку – безпосередньо пов'язано з можливим зниженням якості надання фармацевтичної допомоги унаслідок неадекватного емоційного реагування, емоційно-моральної дезорієнтації, редукції фахових обов'язків.

Висновок

Встановлено ступінь занепокоєності ФФ через коронавірус COVID-19, забезпеченість їх різними заходами безпеки в аптеках, рівень агресивної поведінки з боку відвідувачів аптек, фізичне навантаження та знаходження під постійним психологічним тиском.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що немає конфлікту інтересів, що може нанести шкоду неупередженості статті.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, комерційної або громадської організації.

Список використаної літератури

1. Вибірка, її розмір і структура. URL: <http://marketing-helping.com/konspekti-lekcz/25-kurs-marketin-ga/493-2011-01-19-19-44-00.html>
2. Громадська спілка «Працівники фармації». URL: https://www.facebook.com/groups/spilka.pharmaceutiv/permalink/2601823116590129/?notif_id=1586246386887923&notif_t=group_post_approved
3. Кабмін продовжив карантин до 22 травня. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/05/4/7250370/>
4. Коронавірус: карта поширення в режимі реального часу. URL: <https://nv.ua/ukr/world/countries/koronavirus-karta-poshirennya-v-rezhimi-realnogo-chasu-23-kvitnya-ostanni-novini-50072008.html>
5. Опрацювання програми емпіричного соціологічного дослідження. Метод. вказівки до виконання контрольних робіт для студентів спеціальності 040201 «Соціологія» / Упор. В. С. Савка, М. В. Школяр, Р. О. Савчинський та ін. – Львів: Інститут гуманітарних та соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка», 2008. – 45 с.
6. Постанова КМ України від 11. 03. 2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» (редакція від 05. 05. 2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-p>
7. Практична фармація. URL: <https://www.facebook.com/groups/303252657278677/permalink/525329025071038/>
8. Стандарт фармацевтичної допомоги «Коронавірусна хвороба (COVID-19). Затверджено Наказом МОЗ України від 24. 04. 2020р № 961. URL: https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/2020_722_standart_farm_covid_19.pdf
9. Роль фармацевтичного працівника в контексті глобального аптечного ринку. URL: <http://farmalata.com.ua/novyny/rol-farmatsevychnogo-pratsivnyka-v-konteksti-globalnogo-aptechnogo-rynku/>
10. Фармацевти Львів. URL: https://www.facebook.com/groups/315168099437891/534892820798750/?comment_id=534907277463971&notif_id=1586248568565588&notif_t=group_comment&ref=notif
11. Фармацевтическая общественность БХ. URL: https://www.facebook.com/groups/berlinchemiekh/?multi_permalink=3688764684498934&notif_id=1586276787324476&notif_t=feedback_reaction_generic&ref=notif
12. Фармацевтична Україна. URL: https://www.facebook.com/groups/17124833366137/?multi_permalink=779751272515837&notif_id=1586247206671454&notif_t=feedback_reaction_generic

References

1. Vybirka, yii rozmir i struktura. URL: <http://marketing-helping.com/konspekti-lekcz/25-kurs-marketin-ga/493-2011-01-19-19-44-00.html>
2. Hromadska spilka «Pratsivnyky farmatsii». URL: https://www.facebook.com/groups/spilka.pharmaceutiv/permalink/2601823116590129/?notif_id=1586246386887923&notif_t=group_post_approved
3. Kabmin prodovzhyv karantyn do 22 travnia. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2020/05/4/7250370/>
4. Koronavirus: karta poshirennya v rezhymy realnogo chasu. URL: <https://nv.ua/ukr/world/countries/koronavirus-karta-poshirennya-v-rezhymy-realnogo-chasu-23-kvitnya-ostanni-novini-50072008.html>
5. Opratsiuvannya prohramy empyrychnoho sotsiolohichnoho doslidzhennia. Metod. vkazivky do vykonannya kontrolnykh robot dlia studentiv spetsialnosti 040201 «Sotsiolohiia» / Upor. V. Ye. Savka, M. V. Shkoliar, R. O. Savchynskiyi ta in. – Lviv: Instytut humanitarnykh ta sotsialnykh nauk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika», 2008. – 45 s.
6. Postanova KM Ukrainy vid 11. 03. 2020 r. № 211 «Pro zapobihannia poshirenniu na terytorii Ukrainy koronavirusu COVID-19» (redaktsiia vid 05. 05. 2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-p>.
7. Praktychna farmatsiia. URL: <https://www.facebook.com/groups/303252657278677/permalink/525329025071038/>
8. Standart farmatsevychnoi dopomohy «Koronavirusna khvoroba (COVID-19). Zatverdzheno Nakazom MOZ Ukrainy vid 24. 04. 2020r № 961. URL: https://dec.gov.ua/wp-content/uploads/2020/04/2020_722_standart_farm_covid_19.pdf

9. Rol farmatsevychnoho pratsivnyka v konteksti hlobalnogo aptechnoho rynku. URL: <http://farmpalata.com.ua/novyny/rol-farmatsevychnogo-pratsivnyka-v-konteksti-globalnogo-aptechnogo-ryнку/10>. Farmatsevy Lviv. URL: https://www.facebook.com/groups/315168099437891/534892820798750/?comment_id=534907277463971&notif_id=1586248568565588&notif_t=group_comment&ref=notif

11. Farmatsevycheskaia obshchestvennost BKh. URL: https://www.facebook.com/groups/berlinchemiekh/?multi_permalink=3688764684498934&notif_id=1586276787324476&notif_t=feedback_reaction_generic&ref=notif

12. Farmatsevychna Ukraina. URL: https://www.facebook.com/groups/17124833366137/?multi_permalink=779751272515837&notif_id=1586247206671454&notif_t=feedback_reaction_generic

Надійшла до редакції 7 травня 2020 р.
Прийнято до друку 19 травня 2020 р.

Б. П. Громовик¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6459-6021>),

М. В. Корольов² (<https://orcid.org/0000-0001-7435-8265>)

¹Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

²Одеський національний медичний університет

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДУМКИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЇХ РОБОТИ В АПТЕКАХ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ КОРОНАВІРУСУ COVID-19

Ключові слова: пандемія, коронавірусна інфекція COVID-19, аптека, фармацевтичний фахівець, соціологічне дослідження

А Н О Т А Ц І Я

Із початку карантину фармацевтичні фахівці, насамперед ті, що працюють в аптеках, перебувають на передовій у боротьбі з коронавірусною інфекцією COVID-19, і вони роблять усе можливе для надання якісної фармацевтичної допомоги.

Метою дослідження було вивчити думки фармацевтичних фахівців щодо організаційних особливостей їх роботи в аптеках під час карантину, пов'язаному з глобальною епідемією коронавірусної інфекції COVID-19.

Використано методи анкетування, математичної статистики, узагальнення та інтерпретації результатів. Опитано 499 фармацевтичних фахівців із 25 регіонів України за виключенням неконтрольованих Урядом територій. Дослідження проведено у період з 7 по 19 квітня 2020 р.

З'ясовано тривожні очікування та песимістичні настрої фармацевтичних фахівців через коронавірус COVID-19. Показано, що соціальне дистанціювання в аптеках насамперед спрямовано на обмеження кількості осіб, яких допускають в аптеку одночасно, далі – на встановлення в залі обслуговування захисного екрана (плівки), а також його планування. Вияснено, що фармацевтичним фахівцям аптек часто доводиться наражатися на неналежну поведінку відвідувачів. Виявлено збільшення фізичне навантаження фармацевтичних фахівців, основною причиною якого є особливості роботи з відвідувачами за соціального дистанціювання, а також знаходження значної їх частини під постійним психологічним тиском.

Встановлено ступінь занепокоєності фармацевтичних фахівців через коронавірус COVID-19, забезпеченість їх різними заходами безпеки в аптеках, рівні агресивної поведінки з боку відвідувачів аптек, фізичного навантаження та знаходження під постійним психологічним тиском.

Б. П. Громовик¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6459-6021>),

М. В. Корольов² (<https://orcid.org/0000-0001-7435-8265>)

¹Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого

²Одесский национальный медицинский университет

РЕЗУЛЬТАТЫ ИЗУЧЕНИЯ МНЕНИЯ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ОРГАНИЗАЦИИ ИХ РАБОТЫ В АПТЕКАХ ВО ВРЕМЯ ПАНДЕМИИ КОРОНАВИРУСА COVID-19

Ключевые слова: пандемия, коронавирусная инфекция COVID-19, аптека, фармацевтический специалист, социологическое исследование

А Н Н О Т А Ц И Я

С начала карантина фармацевтические специалисты, прежде всего работающие в аптеках, находятся на передовой в борьбе с коронавирусной инфекцией COVID-19, и они делают все возможное для оказания качественной фармацевтической помощи.

Целью исследования было изучение мнения фармацевтических специалистов по организационным особенностям их работы в аптеках во время карантина, который связан с глобальной эпидемией коронавируса COVID-19.

Использованы методы анкетирования, математической статистики, обобщения и интерпретации результатов. Опрошены 499 фармацевтических специалиста из 25 регионов Украины, за исключением неконтролируемых Правительством территорий. Исследование проведено в период с 7 по 19 апреля 2020 г.

Выявлены тревожные ожидания и пессимистические настроения фармацевтических специалистов из-за коронавируса COVID-19. Показано, что социальное дистанцирование в аптеках в первую очередь направлено на ограничение количества лиц, допускаемых в аптеку одновременно, дальше – на установку в зале обслуживания защитного экрана (пленки), а также его планировки. Выяснено, что фармацевтическим специалистам аптек часто приходится подвергаться неподобающему поведению посетителей. Выявлено увеличение физической нагрузки фармацевтических специалистов, основной причиной которого являются особенности работы с посетителями при социальном дистанцировании, а также нахождение значительной их части под постоянным психологическим давлением.

Установлена степень озабоченности фармацевтических специалистов из-за коронавируса COVID-19, обеспеченность их различными мерами безопасности в аптеках, уровень агрессивного поведения со стороны посетителей аптек, физической нагрузки и нахождение под постоянным психологическим давлением.

В. Р. Hromovyk¹ (<https://orcid.org/0000-0002-6459-6021>),

М. V. Korolyov² (<https://orcid.org/0000-0001-7435-8265>)

¹ Danylo Halytsky Lviv National Medical University

² Odesa National Medical University

THE RESULTS OF THE STUDY OF PHARMACISTS' OPINION REGARDING THE ORGANIZATION OF THEIR WORK IN PHARMACIES DURING THE CORONAVIRUS COVID-19 PANDEMIC

Key words: pandemic, COVID-19 coronavirus infection, pharmacy, pharmacist, sociological research

A B S T R A C T

Since the beginning of the quarantine, pharmacists, especially those who work in pharmacies, are at the forefront of the fight against COVID-19 coronavirus infection, and they do their best to provide quality pharmaceutical assistance.

The aim of the study was to study the opinions of pharmacists on the organizational features of their work in pharmacies during quarantine associated with the coronavirus COVID-19 pandemic.

The methods of survey, mathematical statistics, generalization and interpretation of the results are used. 499 pharmacists from 25 regions of Ukraine except for territories not controlled by the Government, were interviewed. The study was conducted from 7 to 19 April 2020.

Pharmacists' anxious expectations and pessimistic sentiments elucidated through the COVID-19 coronavirus have been. It is shown that social distance in pharmacies is primarily aimed at limiting the number of people admitted to the pharmacy at the same time, then – to install a protective screen in the sales hall, as well as its planning. It has been found that pharmacists often have to deal with inappropriate visitor behavior. The increase of physical load of pharmacists, the main reason for which is the peculiarities of working with visitors during social distance, as well as finding a large part of them under constant psychological pressure, is revealed.

The degree of concern of pharmacists through the Covid-19 coronavirus, the availability of various safety measures in pharmacies, the levels of aggressive behavior on the part of pharmacy visitors, exercise stress and being under constant psychological pressure from pharmacists have been established.

Електронна адреса для листування з авторами: hromovyk@gmail.com

(Громовик Б. П.)